

Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Durumlarının İncelenmesi¹

DOI: 10.26466/opus.799734

Kubilay Perdakçioğlu*- Murat Kamil İnanıcı**

* Bilim Uzmanı, Erzurum Atatürk Üniversitesi

E-Posta: kubisolist@gmail.com

ORCID: [0000-0003-1909-3203](https://orcid.org/0000-0003-1909-3203)

** Dr. Öğr. Üyesi, Erzurum Atatürk Üniversitesi

E-Posta: muratkamilinanici@hotmail.com

ORCID: [0000-0002-0908-9668](https://orcid.org/0000-0002-0908-9668)

Öz

Bu araştırmada, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk Müziği biçimlerini tanıma durumlarının ne düzeyde gerçekleştiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ve ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarını belirlemeye yönelik “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu” kullanılmıştır. Hazırlanan “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu” nda madde güçlükleri aynı olarak kabul edildiğinden iç tutarlık KR-20 testi ile hesaplanmıştır (alfa katsayısı=.690). Araştırmanın verilerinin analizinde yüzde ve frekans analizi kullanılmıştır. Sosyoekonomik çevreye dair gruplar arası tanıma durumları ise tek yönlü ANOVA ile elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin en yüksek oranda tanıdıkları Türk müziği biçimlerinin Horon, Zeybek, Halay ve Bar olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin tanıma formundan aldıkları toplam puanlara göre Türk Müziği Biçimlerini orta düzeyde tanıdıkları, genel puan dağılımının toplam 15 puan üzerinden ortalama 7.15 puan civarında olduğu ve 5 ile 10 puanları arasında yığıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca öğrencilerin Türk Halk Müziği müzik biçimlerini Türk sanat müziği biçimlerine göre daha fazla oranda tanıdıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun bulunduğu sosyoekonomik çevrenin ise bazı Türk müziği biçimlerini tanımada anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: ortaokul öğrencileri, Türk müziği biçimleri, müzik eğitimi, müzik öğretim programı, sosyoekonomik çevre

¹ Bu araştırma ikinci yazar danışmanlığında birinci yazar tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Examination of The 8th Grade Secondary School Students' Identification of Turkish Music Forms

Abstract

The aim of this study is to analyze 8th grade secondary school students' identification process of Turkish Music forms. In this study, among the quantitative methods, the descriptive scanning model has been used. "Personal Information Form" prepared by the researchers as a data collecting tool and "Identification of Turkish Music Form" have been used to find out the 8th grade secondary school students' identification of Turkish Music. Considering item distinctiveness is at the same level in all questions of the "Students' Identification of Turkish Music Form", internal consistency has been calculated via KR20 test (Alpha value =.690). Frequencies and percentages have been used for analyzing the data. Identification process within groups that have been divided socioeconomically has been acquired by using oneway ANOVA. According to the findings obtained from the research, students have recognized Horon, Zeybek, Halay and Bar music forms at the highest rate. Students are able to identify Turkish Music Forms at intermediate level according to their total score, general score range has been approximately 7.15 on a 15 point scale and between 5 and 10 points. In addition, the students knew Turkish Folk Music forms more than Turkish art music forms It was observed that the socioeconomic environment in which the school where the students are studying creates a significant difference in recognizing some forms of Turkish music.

Keywords: *secondary school students, Turkish music forms, music education, music teaching curriculum, socioeconomic environment*

Giriş

İnsanoğlunun varoluşuyla birlikte ortaya çıkan ve milyonlarca yıldır gelişerek devam eden müzik, bireylerin yaşamının ve gelişiminin doğal bir parçası ve ihtiyacıdır (Dikici Sığırtmaç, 2014; Fox ve Schirrmacher, 2014; HKSR, 2003). İlkokul-ortaokul çağı çocuklarının yaşamında da müziğin yeri ve önemi çok büyüktür. Bu dönemlerde çocuklar için müzik, hem kullanışlı bir eğitim aracı, hem etkili bir eğitim yöntemi hem de önemli bir eğitim alanıdır (Uçan, Yıldız ve Bayraktar, 1999). Müziksel işlevler çocuğun hem bireysel yaşamında, hem kendi çevresindeki insanlar ve diğer canlılarla ilişkilerinde ve hem de onlara katkılarında çok etkin ve belirleyici rol oynamaktadır (Uçan, 1999). Bu sebeple müzik eğitimini sadece öğrencilerin boş zamanlarına yönelik ilgi ve eğlence biçimi olarak değerlendirmek doğru değildir. Müzik eğitimi öğrencilerin müfredatlarında merkezi bir yere sahiptir. Çünkü öğrencilerin gelişimleri için vazgeçilmez öğrenme deneyimleri sağlar. Okullar öğrencilere kaliteli müzik eğitimi vermek için müfredatlarını geliştirmelerine önem vermelidir (HKSR, 2003).

Müzikal etkinliklere katılım çocuklarda özgüven, yaratıcılık, eleştirel düşünme, entelektüel ve ahlaki gelişim, estetik duyarlılık, başkalarıyla etkileşime girme, farklı bakış açıları kazanma özdisiplin ve sorumluluk gibi birçok bilişsel, duyuşsal, psikomotor ve sosyal gelişimine katkıda bulunarak bütünsel bir gelişim sağlar (Barış ve Özata, 2009; HKSR, 2003; Uçan, 1996). Ayrıca çocuk müzik eğitimi ile bilgi sahibi olmayı, bilgiyi seçmeyi, eleştiri yapmayı öğrenir, müzik eğitiminin faydaları yardımıyla kendi hayatına yön verebilir (Türkmen, 2010). Bunun yanı sıra müzik, kültürel belleğin ve toplumsal bilinçaltında yerleşik bulunan kültürel değerlerin taşıyıcısı olarak kültürel kimliğin oluşumunda, korunmasında ve sonraki nesillere aktarılmasında da önemli rol oynar (Helvacı, 2006). Nitekim Konfüçyüs, müziğin toplumdaki ahlaki değerleri geliştirmede ve geleneği korumadaki önemine dikkat çeker (HKSR, 2003). Müzik insanlar için geçmiş ve gelecek arasında bağlantı kuran bir köprü niteliğindedir (Şenocak, 2005). Müzik, içerisinde yaşamakta olduğu kültürel yapının özelliklerini yansıtmaya işlevini yerine getirirken, içerisinde bulunduğu kültürel yapıyı etkilemekte ve aynı zamanda kendisi de etkilenmektedir (İmik, 2011). Müziksel gelenek, müzik kültürünün bel kemiğidir. Bu durum ülkemiz genel müzik kültüründe çok açık biçimde kendini göster-

rir. Bu nedenle geleneksel müziklerimiz geçmişten bu yana genel müzik kültürümüzün belkemiği, ana omurgası ve ana eksenini durumunda ve konumundadır (Uçan, 2018). Müziğin toplumsal ve kültürel önemi ile etkileme işlevi ancak okullarda verilen müzik eğitimi yoluyla gerçekleşebilir. Öğrenciye okulda kazandırılan müzikler, müzik anlayışı ve beğenisi, gitgide aileye ve topluma yerleşerek sürdürülebilir hale gelir (Sun, 1969). Kendi kültüründen uzaklaşan bir neslin toplum kültürünü gelecek nesillere aktarması oldukça zordur (İmik, 2012). Çağdaş müzik eğitiminde bireyler ya da öğrenciler genellikle müziksel geleneğin son örüntüleri içinde biçimlenir. Bu sebeple en gelişmiş toplumların genel müzik eğitiminde geleneksel müzikler önemle yer alır (Uçan, 2018). Cesarone (1999) nitelikli bir müzik eğitiminde geleneksel müzik örneklerini kullanarak öğrencilerde geleneksel kültürü anlamlandırma ve kendi kültürlerine karşı saygıyı duymayı geliştirmenin önemine dikkat çekmiştir (akt. Nevruz, 2018).

Her toplumun kendi milli değerleri ve kuralları çerçevesinde oluşan bir müzik sanatı vardır. Türk müziği de kendi örf, adet ve gelenekleri çerçevesinde doğmuş, şekillenmiş ve gelişmiştir böylece Türk kültürünün bir parçası olmuştur (Kardeş, 2013). Türk müziği kendine özgü karakteristik ve yapısal özellikleri içinde barındıran bir müziktir. Makamsal olması bu özelliklerinden biridir (Yahya, Kaçar, 2009). Geleneksel Türk müzikleri “Geleneksel Türk Halk Müziği” ve “Geleneksel Türk Sanat Müziği”den oluşmaktadır. Geleneksel Türk halk müziği, halkın ortak duygu ve düşüncelerini yansıtan, halk içinde her zaman var olan halk sanatçıları tarafından yakılmış, yaratılmış- bestelenmiş, değişimler ve yoğrulmalarla dilden dile, telden tele, kulaktan kulağa yayılarak geçmişten günümüze ulaşmış geleneksel müziktir (Büyükyıldız, 2009). Geleneksel Türk sanat müziği ise tarihi süreç içerisinde tek sesli olarak gelişen, yenilenen; kendine öz makam, usul ve tekniğe sahip, sözsüz ve sözlü Türk sanat türüdür (Şanlı, 2007). İlgili alan yazın incelendiğinde müzikal biçimlerin çeşitli başlıklar altında sınıflandırıldıkları görülmektedir. Bu sınıflandırmalar, müzikal biçimlerin ortaya çıkış koşulları (kent ya da kırsal müzik), kullanıldıkları alanlar (dini ya da din dışı müzik) ve seslendirilme biçimlerine (sözlü ya da sözsüz müzik) göre yapılmaktadır (Emnalar, 1998; Yahya, Kaçar, 2009). Türk sanat müziğinde bulunan müzik biçimlerine örnek olarak Mevlevi ayini, peşrev, şarkı, saz semaisi, longa; Türk halk müziğinde

bulunan müzik biçimlerine ise kırık hava, uzun hava, deyiş, ilahi, nefes, zeybek, bar, horon, hora, halay örnek olarak gösterilebilir (Demirsipahi, 1975; Dursun, 2017; Yahya, Kaçar, 2009; Özbek, 2014; Özkan, 2014).

Ülkemizde 8. sınıflar için hazırlanan MEB (2018) Müzik Öğretim Programı “dinleme-söyleme”, “müziksel algı ve bilgilenme”, “müziksel yaratıcılık” ve “müzik kültürü” öğrenme alanlarından oluşturulmuştur. Özellikle “müzik kültürü” öğrenme alanında “Türk müziği biçimlerini tanı” kazanımına yer verilmiş ve öğrencilerden “mevlevî ayini, peşrev, saz semaisi, longa, kırık hava, uzun hava, şarkı, ilahi, nefes, deyiş vb. müzik biçimlerini tanıması beklenmektedir. Bu sebeple öğrencilerin bu kazanıma ulaşip ulaşmadıklarını belirlemek önemli olarak görülmektedir.

Bu araştırmada, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. “Öğrencilerin, ortaokul 8. sınıf müzik dersi programında yer alan Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarının düzeyi nedir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır. Problem cümlesine dayalı olarak oluşturularak yanıtı aranan alt problemler ise şu şekildedir:

- Öğrencilerin “Mevlevî ayini” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Peşrev” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Saz semaisi” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Longa” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Kırık hava” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Uzun hava” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Şarkı” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “İlahi” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Nefes” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Deyiş” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Zeybek” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Bar” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Horon” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Hora” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin “Halay” biçimini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin Türk müziği biçimlerini tanıma durumları ne düzeydedir?
- Öğrencilerin tanıyamadıkları Türk müziği biçimlerine verdikleri cevaplar nelerdir?

- Öğrencilerin ortaokul 8. sınıf müzik dersi programında yer alan Türk müziği biçimlerini tanıma durumları öğrencilerin buldukları sosyoekonomik çevreye bağlı olarak farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örneklemini, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli/ Deseni

Bu araştırmada, ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk Müziği biçimlerini tanıma durumlarının ne düzeyde gerçekleştiğinin incelenmesi amaçlandığından nicel araştırma desenlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. “Betimsel tarama modeli geçmişte ya da halen var olan bir durumu, var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır” (Karasar, 2007, s.77).

Evren-Örneklem

Araştırma 2018-2019 eğitim-öğretim yılı Erzurum il merkezinde Milli Eğitim Müdürlüğü’ne bağlı ortaokullarda öğrenim gören 284 8. sınıf öğrencisi ile yapılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kümelere göre örnekleme yönteminde evren küme adı verilen gruplara ayrılır, her küme bir örnekleme birimi olarak tanımlanır. Tesadüfi olarak seçilen kümeler bir araya getirilerek örnekleme oluşturulur (Çömlekçi, 2001, s.90). Bu araştırmada da, okulların bulunduğu sosyoekonomik çevre dikkate alınmış ve alt, orta, üst gelirli olarak kümelendirilmiştir. Kümeler içerisinde rastgele seçilen 5 okulda bulunan 284 öğrenci ile çalışma yapılmıştır. Çalışma grubunun özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1. ‘de verilmiştir.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Özellikler		n	%
Cinsiyet	Kız	144	50.7
	Erkek	140	49.3
Anne Eğitim Durumu	Okur-Yazar	25	8.8
	İlkokul	118	41.5
	Ortaokul	100	35.2
	Lise	30	10.6
	Lisans	11	3.9
Baba Eğitim Durumu	Okur-Yazar	11	3.9
	İlkokul	54	19.0
	Ortaokul	89	31.3
	Lise	89	31.3
	Lisansüstü	6	2.1
Annenin Çalışma Durumu	Çalışıyor	25	8.8
	Çalışmıyor	259	91.2
Babanın Çalışma Durumu	Çalışıyor	250	88.0
	Çalışmıyor	34	12
Annenin Mesleği	Ev hanımı	261	91.9
	Serbest Meslek	13	4.6
	Memur	9	3.2
	İşçi	1	0.4
Babanın Mesleği	Serbest Meslek	166	58.5.
	Memur	53	18.7
	İşsiz	29	10.2
	İşçi	27	9.5
	Profesyonel Meslek (Akademisyen, Mühendis, Doktor Vb.)	6	2.1
	Emekli	3	1.1

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ve ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarını belirlemeye yönelik “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan “Kişisel Bilgi Formu” öğrencilerin demografik özellikleriyle ilgili bilgileri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilmiş ve çalışmaya katılan öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, anne-baba öğrenim durumu, çalışma durumu, mesleği hakkında bilgi edinebilmek için sorular yer almıştır. Araştırmada, öğrencilerin Türk Müziği türlerini tanıma durumlarını ortaya koymak amacıyla araştırmacılar tarafından “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu” geliştirilmiştir. Tanıma formunun geliştirilmesi aşamasında, Milli Eğitim Bakanlığı Müzik Dersi müfredatı

içerisinde yer alan kazanımlar incelenerek Türk Müziğine ait türler derlenip ele alınmıştır. Araştırmada kullanılan “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formunun” hazırlanma sürecinde alan yazın taranarak Türk müziğinin temel unsurları olan Türk halk müziği ve Türk sanat müziği içerisinde yer alan “Mevlevi ayini, peşrev, saz semaisi, longa, kırık hava, uzun hava, şarkı, ilahi, nefes, deyiş vb.” (MEB, 2018, s.34) müzik biçimlerinden eser listesi hazırlanmıştır. Dinletilecek olan eserlerin seçiminde 3 Türk müziği uzmanından görüşler alınmıştır. Uzmanlardan dinletilecek eserlerin “öğrencilerin düzeyine uygunluğu”, “Türk müziği biçimlerini yansıtması açısından uygunluğu”, “8. sınıf kazanımlarını kapsamaması açısından uygunluğu”, “8. sınıf öğrencileri tarafından anlaşılabilir olması açısından uygunluğu”, “eser sıralaması, öğrencilerin değerlendirme yapmaları açısından uygunluğu”, “dinletilecek eserler için belirlenen süre, öğrencilerin değerlendirme ve puanlama yapmaları açısından uygunluğu” açısından değerlendirmeleri sağlanmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Veri toplama aracında verilmesi beklenen cevaplar (1) bir, verilmesi istenmeyen cevaplar (0) sıfır olarak kodlanmıştır. Uygulama sonrası elde edilen veriler ile Kuder-Richardson testi yapılmış ve Alpha değeri =.690 bulunmuştur.

Verilerin Toplanması

Araştırmada gerekli izinlerin alınma sürecinin tamamlanmasından sonra belirlenen okullardan gönüllülük esasına dayalı olarak seçilen öğrencilerle kendi sınıflarında toplu olarak çalışılmıştır. Öncelikle uzman görüşleri doğrultusunda belirlenen eser örneklerinin “MP3” formatları araştırmacılar tarafından bilgisayar ortamına kaydedilmiştir. Kaydedilen eserler araştırmacılar tarafından sınıf ortamında öğrencilere dinletilerek öğrencilerin her bir eserin biçimini bireysel olarak dağıtılan “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu”ndan seçerek işaretlemeleri sağlanmıştır. Bu işlem yaklaşık olarak 30 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşamasında anketin iç tutarlığı Kuder-Richardson testi ile hesaplanmıştır. Bu tür testlerde maddeler iki durumlu seçeneklerden (Örneğin, doğru-yanlış, evet-hayır... gibi) testin güvenilirliği KR-20 veya KR-21 for-

mülleri ile hesaplanır (Alpar, 2001). Hazırlanan “Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formunda” madde güçlükleri aynı olarak kabul edildiğinden iç tutarlık KR-20 testi ile hesaplanmıştır (Alpha değeri =.690).

Alt problemlere ait verilerin analizinde yüzde ve frekans analizi yapılmış, sosyoekonomik çevreye dair gruplar arası tanıma durumları ise tek yönlü ANOVA testi ile elde edilmiştir.

Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin Müzik Biçimini Tanıma Durumuna İlişkin Tablo

Müzik Biçimleri	Tanıma Durumu	f	%
Mevlevi Ayini	Tanıma	170	59.9
	Tanınamama	114	40.1
Peşrev	Tanıma	52	18.3
	Tanınamama	232	81.7
Saz Semaisi	Tanıma	35	12.3
	Tanınamama	249	87.7
Longa	Tanıma	125	44.0
	Tanınamama	159	56.0
Kırk Hava	Tanıma	168	59.1
	Tanınamama	116	40.9
Uzun Hava	Tanıma	195	68.7
	Tanınamama	89	31.3
Şarkı	Tanıma	183	64.4
	Tanınamama	101	35.6
İlahi	Tanıma	176	62.0
	Tanınamama	108	38.0
Nefes	Tanıma	68	24.0
	Tanınamama	216	76.0
Deyiş	Tanıma	53	18.7
	Tanınamama	231	81.3
Zeybek	Tanıma	244	86.0
	Tanınamama	40	14.0
Bar	Tanıma	218	76.8
	Tanınamama	66	23.2
Horon	Tanıma	270	95.0
	Tanınamama	14	5.0
Hora	Tanıma	104	36.7
	Tanınamama	180	63.3
Halay	Tanıma	241	84.9
	Tanınamama	43	15.1

Tablo 2. incelendiğinde öğrencilerin %59.9'unun Mevlevi ayini müzik biçimini tanıdığı, %40.1'inin tanımadığı; %18.3'ünün peşrev müzik biçimini tanıdığı, %81.7'sinin tanımadığı; %12.3'ünün saz semaisi müzik biçimini tanıdığı, %87.7'sinin tanımadığı; %44'ünün longa müzik biçimini tanıdığı, %56'sının tanımadığı; %59.1'inin kırık hava müzik biçimini tanıdığı, %40.9'unun tanımadığı; %68.7'sinin uzun hava müzik biçimini tanıdığı, %31.3'ünün tanımadığı; %64.4'ünün şarkı müzik biçimini tanıdığı, %35.6'sının tanımadığı; %62'sinin ilahi müzik biçimini tanıdığı, %tanımadığı; %24'ünün nefes müzik biçimini tanıdığı, %76'sının tanımadığı; %18.7'sinin deyiş müzik biçimini tanıdığı, %81.3'ünün tanımadığı; %86'sının zeybek müzik biçimini tanıdığı, %14'ünün tanımadığı; %76.8'inin bar müzik biçimini tanıdığı, %23.2'sinin tanımadığı; %95'inin horon müzik biçimini tanıdığı, %5'inin tanımadığı; %36.7'sinin hora müzik biçimini tanıdığı, %63.3'ünün tanımadığı; %84.9'unun halay müzik biçimini tanıdığı, %15.1'inin halay müzik biçimini tanımadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 3. Öğrencilerin Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Durumlarını Betimleyici Tablo

	N	Orta- lama	Or- tanca	Mod	Min. Puan	Max. Puan	Toplam	Standart Sapma	Standart Hata
Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formu	284	7.15	7	7	0	13	2032	2.716	.161

Tablo 3'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin Türk Müziği Biçimlerini Tanıma Formuna verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde, en düşük 0 en yüksek 15 olması gereken form sonucuna göre en düşük 0 en yüksek 13 puan aldıkları, aritmetik ortalamanın 7.15 ve ortanca değerinin 7 olduğu görülmüştür.

Tablo 4. Öğrencilerin Türk Müziği Biçimini Tanıma Durumları İle Öğrenim Gördükleri Okulun Bulunduğu Çevrenin Sosyoekonomik Durumu Arasındaki İlişkiyi Gösterir Ki-Kare Tablosu

	Gruplar	Tanuma	Tanumama	Toplam	χ^2	sd	p
Mevlevi Ayini	Alt sosyoekonomik çevre	44	34	78	11.852	2	.003
	Orta sosyoekonomik çevre	38	73	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	32	63	95			
Peşrev	Alt sosyoekonomik çevre	67	11	78	1.844	2	.398
	Orta sosyoekonomik çevre	91	20	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	74	21	95			
Saz Semaisi	Alt sosyoekonomik çevre	63	15	78	13.050	2	.001
	Orta sosyoekonomik çevre	107	4	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	79	16	95			
Longa	Alt sosyoekonomik çevre	39	39	78	2.448	2	.294
	Orta sosyoekonomik çevre	68	43	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	52	43	95			
Kırık Hava	Alt sosyoekonomik çevre	28	50	78	28.515	2	.000
	Orta sosyoekonomik çevre	29	82	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	59	36	95			
Uzun Hava	Alt sosyoekonomik çevre	29	49	78	14.070	2	.001
	Orta sosyoekonomik çevre	44	67	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	16	79	95			
Şarkı	Alt sosyoekonomik çevre	34	44	78	19.489	2	.000
	Orta sosyoekonomik çevre	50	61	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	17	78	95			
İlahi	Alt sosyoekonomik çevre	33	45	78	2.450	2	.294
	Orta sosyoekonomik çevre	36	75	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	39	56	95			
Nefes	Alt sosyoekonomik çevre	70	8	78	24.833	2	.000
	Orta sosyoekonomik çevre	90	21	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	56	39	95			
Deyiş	Alt sosyoekonomik çevre	70	8	78	5.206	2	.074
	Orta sosyoekonomik çevre	88	23	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	73	22	95			
Zeybek	Alt sosyoekonomik çevre	12	66	78	.741	2	.690
	Orta sosyoekonomik çevre	17	94	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	11	84	95			
Bar	Alt sosyoekonomik çevre	29	49	78	12.659	2	.002
	Orta sosyoekonomik çevre	17	94	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	20	75	95			
Horon	Alt sosyoekonomik çevre	8	70	78	7.812	2	.020
	Orta sosyoekonomik çevre	5	106	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	1	94	95			
Hora	Alt sosyoekonomik çevre	52	26	78	24.742	2	.000
	Orta sosyoekonomik çevre	52	59	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	76	19	95			
Halay	Alt sosyoekonomik çevre	9	69	78	5.991	2	.050
	Orta sosyoekonomik çevre	24	87	111			
	Üst sosyoekonomik çevre	10	85	95			

Tablo 4'e göre öğrencilerin müzik biçimi tanıma durumları okulların buldukları sosyoekonomik çevreye göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Buna göre öğrencilerin Mevlevi ($\chi^2=11,852$. $p=.003$); Saz Semaisi ($\chi^2=13,050$, $p=.001$); Kırık Hava ($\chi^2=28,515$; $p=.000$); Uzun Hava ($\chi^2=14,070$; $p=.001$); Şarkı ($\chi^2=19,489$; $p=.000$); Nefes ($\chi^2=24,833$; $p=.000$); Bar ($\chi^2=12,659$; $p=.002$); Horon ($\chi^2=7,812$; $p=.020$); Hora ($\chi^2=24,742$; $p=.000$); Halay ($\chi^2=5,991$; $p=.050$) müzik biçimlerini tanıma durumlarının öğrenim gördükleri okulun sosyoekonomik çevresine anlamlı olarak farklılaştığı belirlenmiştir. Buna karşın öğrencilerin Peşrev ($\chi^2=1,844$. $p=.398$); Longa ($\chi^2=2,448$; $p=.294$); İlahi ($\chi^2=2,450$; $p=.294$); Deyiş ($\chi^2=5,206$; $p=.074$); Zeybek ($\chi^2=.741$; $p=.690$) müzik biçimlerini tanıma durumlarının öğrenim gördükleri okulun sosyoekonomik çevresine anlamlı olarak farklılaşmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 5. Öğrencilerin Tanımadıkları Türk Müziği Biçimlerine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

	Mevlevi Ayini		Peşrev		Saz Semaisi		Longa		Kırık Hava		Uzun Hava		Şarkı		İlahi	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Mevlevi Ayini	170	59.9	9	3.1	5	1.8	4	1.4	0	0	0	0	7	2.4	40	14
Peşrev	27	9.5	52	18.3	68	24	29	10.2	5	1.8	7	2.4	4	1.4	9	3.1
Saz Semaisi	13	4.6	98	34.6	35	12.3	32	11.2	39	13.8	12	4.2	6	2.1	5	1.8
Longa	11	3.9	13	4.6	15	5.2	125	44	9	3.1	9	3.1	18	6.3	7	2.4
Kırık Hava	7	2.4	17	6	16	5.6	18	6.3	168	59.1	7	2.4	9	3.1	5	1.8
Uzun Hava	4	1.4	1	0.3	56	19.7	0	0	2	0.7	195	68.7	0	0	1	0.3
Şarkı	14	5	17	6	10	3.6	15	5.2	19	6.7	1	0.3	183	64.4	2	0.7
İlahi	19	6.7	3	1	3	1	17	6	3	1	3	1	4	1.4	176	62
Nefes	22	7.8	19	6.7	5	1.8	4	1.4	11	3.9	7	2.4	5	1.8	20	7
Deyiş	9	3.1	24	8.4	36	12.7	17	6	9	3.1	14	5	19	6.7	3	1
Zeybek	0	0	4	1.4	1	0.3	1	0.3	3	1	3	1	2	0.7	4	1.4
Bar	2	0.7	4	1.4	6	2.1	10	3.6	2	0.7	0	0	4	1.4	3	1

Horon	0	0	3	1	5	1.8	0	0	1	0.3	0	0	0	0	1	0.3
Hora	4	1.4	14	5	45	15.9	13	4.6	28	9.9	14	5	2	0.7	8	2.8
Halay	5	1.8	4	1.4	2	0.7	1	0.3	0	0	1	0.3	3	1	0	0
	Nefes		Değiş		Zeybek		Bar		Horon		Hora		Halay			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Mevlevi Ayini	35	12.3	5	1.8	0	0	0	0	2	0.8	3	1	4	1.4		
Peşrev	32	11.2	27	9.5	5	1.8	6	2.1	0	0	7	2.4	6	2.1		
Saz Semaisi	8	2.8	8	2.8	6	2.1	7	2.4	4	1.4	11	3.9	0	0		
Longa	13	4.6	22	7.8	3	1	16	5.7	3	1	17	6	3	1		
Kırık Hava	5	1.8	9	3.1	12	4.2	6	2.1	0	0	5	1.8	0	0		
Uzun Hava	9	3.1	9	3.1	0	0	0	0	3	1	4	1.4	0	0		
Şarkı	8	2.9	4	1.4	4	1.4	4	1.4	0	0	3	1	0	0		
İlahi	22	7.8	17	6	4	1.4	3	1	0	0	9	3.1	1	0.3		
Nefes	68	24	83	29.2	22	7.8	9	3.1	1	0.3	7	2.4	1	0.3		
Değiş	29	10.2	53	18.7	16	5.7	1	0.3	4	1.4	46	16.1	4	1.4		
Zeybek	2	0.7	9	3.1	244	86	3	1	1	0.3	5	1.8	2	0.7		
Bar	7	2.4	7	2.4	6	2.1	218	76.8	3	1	7	2.4	6	2.1		
Horon	0	0	0	0	0	0	0	0	270	95	3	1	1	0.3		
Hora	16	5.7	15	5.2	5	1.8	9	3.1	6	2.1	104	36.7	1	0.3		
Halay	5	1.8	3	1	2	0.7	11	3.9	0	0	6	2.1	241	84.9		

Tablo 5'e göre Mevlevi ayini müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %14 oranında ilahi, %12.3 oranında nefes; Peşrev müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %24 oranında saz semaisi, %11.2 oranında nefes; Saz semaisi müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu

müzik biçimine %34.6 oranında peşrev, %13.8 oranında kırık hava; Longa müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine , %7.8 oranında deyiş; %6.3 oranında şarkı; Kırık hava müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %6.3 oranında longa, %6 oranında peşrev; Uzun hava müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %19.7 oranında saz semaisi, %3.1 oranında nefes, %3.1 oranında deyiş; Şarkı müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %6.7 oranında kırık hava, %6 oranında peşrev; İlahi müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %7.8 oranında nefes, %6.7 oranında Mevlevi ayini,; Nefes müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %7.8 oranında Mevlevi ayini, %7.8 oranında zeybek; Deyiş müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %16.1 oranında hora, %12.7 oranında saz semaisi; Zeybek müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %3.1 oranında deyiş, %1.4 oranında peşrev, %1.4 oranında İlahi; Bar müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %3.6 oranında longa, %2.4 oranında nefes, %2.4 oranında deyiş, %2.4 oranında hora; Horon müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %1.8 oranında saz semaisi, %1.4 oranında şarkı; Hora müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %15.9 oranında saz semaisi, %9.9 oranında kırık hava; Halay müzik biçimini tanıyamayan öğrenciler bu müzik biçimine %3.9 oranında bar %2.1 oranında hora cevabını vermişlerdir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda öğrencilerin en yüksek oranda tanıyabildikleri müzik biçimleri sırasıyla Horon (%95.0), zeybek (%86.0), halay (%84.9) ve Bar (%76.8) müzik biçimleri olduğu görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin en düşük oranda tanıyabildikleri müzik biçimlerinin sırasıyla Saz Semaisi (%12.3), Peşrev (%18.3), Deyiş (%18.7), Nefes (%24.0), Hora (%36.7), Longa (%44) olduğu görülmüştür. Öğrenciler Mevlevi Ayini, Kırık Hava, Uzun Hava, Şarkı ve İlahi müzik biçimlerini ise % 59.9-68.7 aralığında tanıyabilmişlerdir. Bu sonuç öğrencilerin Türk Halk Müziği müzik biçimlerini Türk sanat müziği biçimlerine göre daha fazla oranda tanıdıklarını göstermiştir. Bu durumun nedeni olarak Türk halk müziğinin Türk sanat müziğine göre toplum tarafından daha çok dinlenen ve tercih edilen bir müzik olması gösterilebilir (Atasoy, 2019; Cengiz, 2011; Kamalı ve Temiz, 2017; Sağır ve Öztürk, 2015; Yıldırım

Şahin, 2019). Kuyucu'nun (2010) araştırmasında öğrencilerin büyük çoğunluğunun Türk sanat müziğini dinlemeyi tercih etmedikleri, Kılıç'ın (2016) araştırmasında ise ortaokul öğrencileri Türk halk müziğine olan ilgilerini gerçekçilik, yöresel ağız ve halk oyunları ile beraber kullanılabilmeleri boyutuyla dile getirdikleri belirlenmiştir. Bununla beraber öğrencilerin yüksek oranda tanıdıkları müzik biçimlerinin halk dansları müzikleri olduğu görülmektedir. Bu durum çalışma grubunun gelişim özellikleri dikkate alındığında beklenen bir sonuç olarak gözükmektedir. Yapılan araştırmalar bu dönem öğrencilerinin müzik dinleme amaçlarının genellikle eğlence olduğunu (Bulut ve Altay, 2010; Kamalı ve Temiz, 2017; Sakar ve Maba, 2015) ve hareketli müzik tarzlarını tercih ettiklerini (Sakar ve Maba, 2015) göstermiştir. Nitekim Sloboda, O'Neill ve Ivaldi (2001) öğrencilerin müziğe karşı motivasyonunda zevk ve eğlencenin önemli bir unsur olduğunu, keyif aldıkları müziklere karşı tutumlarının daha olumlu olduğunu belirtmiştir. Türk halk müziği müzik biçimleri nişan, düğün, sünnet gibi çeşitli törenlerde tercih edilen bir müzik türüdür (Cengiz, 2011). Türk halk müziğinin bu biçimlerinin toplumumuzda yaygın olarak eğlence müziği olarak kullanılması da öğrenciler tarafından tanınmasında diğer bir neden olabilir.

Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç ise öğrencilerin genel puan dağılımının toplam 15 puan olduğu formdan ortalama olarak 7.15 puan almalarıdır. Bu sonuç öğrencilerin Türk müziği biçimlerini orta düzeyde tanıdıklarını göstermektedir. Sağer (2009), ortaokul öğrencileriyle yaptığı araştırmada geleneksel müzik türlerine ait kazanımların gerçekleşmesinde eksiklikler yaşandığına ulaşmıştır. Bu durum bu yaş dönemindeki öğrencilerin müzik bilgilerinin ve tercihlerinin daha çok popüler müzik türünde olmasından kaynaklı olabilir. Howell (2010) son yıllarda öğrencilerin geleneksel müziğe olan bilgilerinin azaldığı popüler müziğe karşı daha ilgili olduğunu belirtmiştir. Ülkemizde de öğrencilerle yapılan birçok araştırmada öğrencilerin en çok dinledikleri müzik türünün popüler müzik olduğu, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği türlerini ise son sıralarda tercih ettikleri veya hiç tercih etmedikleri görülmüştür (Angı ve Şendurur, 2013; Bozkurt, Zahal ve Uyan, 2015; Bulut ve Altay, 2010; Doğan, 2019; Ertenli, 2014; Sakar ve Maba, 2015; Yurga, 2017). Bu sonucu etkileyen diğer bir unsur ise okullarda verilen müzik eğitiminin niteliği ile ilgili olabilir. Örneğin Bulut'un (2008) araştırmasında müzik öğretmenlerinin Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği konularının

teorik kapsamının, repertuar eserlerinin bu yaş grubu öğrencilerinin öğrenme düzeyine tam olarak uygun olmadığını, öğrencilerin bu müzik türlerini öğrenmeye ve dinlemeye karşı ilgisiz ve isteksiz oldukları, öğrenmede zorlandıklarını belirttikleri sonucuna ulaşmıştır. Geleneksel müziklerin öğretimindeki sorunlar yalnızca ülkemizde değil yurtdışında yapılan araştırmalara da konu olmuştur. Grant (2017) yaptığı araştırmada geleneksel müziklerin genç nesillere aktarılmasında önemli sorunlar olduğunu belirtmiştir. Bu sorunlar devlet okullardaki yetersiz müzik eğitimi, geleneksel müzik türlerinin teknik olarak zorluğu, yerel müziklerin okul temelli müzik eğitimlerinde yer almaması, kırsal kesimdeki kültürel aktarımın azalmasından dolayı gençlerin örgün eğitim ve kültürel aktarım mekanizmalarının dışındaki yollardan geleneksel müziği öğrenmeleri, gençlerin geleneksel müziğe olan ilgisizliklerinden dolayı bu müziği öğrenmeye yönelik motivasyon eksikliği, sosyokültürel değişimler karşısında geleneksel müziklerin baskılanması, ekonomik zorluklar, gençlerin geleneksel müziği öğrenme fırsatlarının az olması ve popüler müzikleri daha fazla tercih etmeleri olarak sıralanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin lisans eğitiminde aldıkları derslerin ortaokul derslerine yönelik olmaması (Bulut, 2008), öğretmenlerin geleneksel müzik konusunda yeterince bilgi sahibi olamamaları (Satomi, 2019), batı müziği kökenli öğretmenlerin geleneksel müziklere olan olumsuz tutumu bu müzik türlerinin öğrenilmesinin önündeki ortak engeller olarak sıralanmıştır (Dionyssiou, 2000; Satomi 2019). Ders saatlerinin yetersiz oluşu ve materyal eksikliği de belirtilen diğer sorunlar arasındadır (Bulut, 2008; Satomi, 2019).

Araştırma sonucunda öğrencilerin öğrenim gördükleri okulun bulunduğu sosyoekonomik çevrenin bazı Türk müziği biçimlerini tanımada anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Yapılan bazı araştırmalar bu sonucu destekler niteliktedir. İmik (2007) bireylerin sosyoekonomik durumlarıyla tercih edilen müzik türleri arasında yakın bir ilişki olduğunu belirtmiştir. İmik'e (2007) göre bireylerin gelir durumu ile kültürel beğenileri arasında yakın bir ilişki vardır. Bireylerin çoğu içine doğduğu ailenin sosyo-ekonomik statüsüne göre tercihler yapar. Çocuğun müziksel beğeni kültürünün meydana gelmesinde ailesinin, sosyal çevresinin ve model aldığı yetişkinlerin etkisi oldukça önemlidir. (Howell, 2010; İmik, 2007). Yapılan birçok araştırma sosyoekonomik çevrenin öğrencilerin müziğe olan tutumları, müzik tercihleri ve müzik performansı üzerinde etkili bir unsur olduğunu göstermiştir

(Antmann, 2015; Nolin, 1973; Nolin ve Vander Ark; 1977; Philips, 2003; Pogonowski, 1985; Shaw ve Tomcala, 1976; Yıldırım Şahin, 2019). Örneğin İstanbullu (2009) araştırmasında kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin müzik profilleri arasında farklılıklar olduğunu belirlemiştir. Karakaş (2016) göre Türk sanat müziğinin, kentsel kökenli olması nedeniyle toplumun üst sınıfsal tabakasına hitap eden bir müzik anlayışı olduğunu belirtmiştir. Kuyucu (2010) ise gelir düzeyi düşük öğrencilerin Türk sanat müziğine daha fazla ilgi duyduğu sonucuna ulaşmıştır. Sosyoekonomik farklılıkların müziğe olan yaklaşımlardaki etkisini öğrencilerin diğer alanlardaki düşük veya yüksek başarılarıyla açıklayan araştırmalar da bulunmaktadır (Nolin, 1973; Shaw ve Tomcala, 1976).

Araştırma sonucunda;

- Öğrencilerin tanıma güçlük çektiği müzik türlerine ilişkin ilgi çekici etkinliklerin artırılması
- Bazı tür ve biçimlere ilişkin dinletilerin derste artırılması tür ve biçimleri algılamada kolaylık sağlayacağından müzik öğretmenlerinin işitsel uyaranlara daha fazla ağırlık vermesi
- Farklı öğretim kademelerinde ve farklı sınıflarda benzer araştırmaların yapılması önerilebilir.

EXTENDED ABSTRACT

Examination of The 8th Grade Secondary School Students' Identification of Turkish Music Forms

Kubilay Perdakçioğlu -Murat Kamil İnanıcı
Atatürk University

The social and cultural importance and the function of influencing music can only be realized through music education in schools. The music gained to the student at school, his understanding of music and his taste become sustainable by settling in the family and society (Sun, 1969). It is quite difficult for a generation that moves away from its own culture to transfer the social culture to future generations (Imik, 2012). In contemporary music education, individuals or students are usually shaped in the final patterns of the musical tradition. For this reason, traditional music plays an important role in the general music education of the most developed societies (Uçan, 2018). Cesarone (1999) emphasized the importance of making sense of traditional culture and developing respect for their own culture by using traditional music samples in a qualified music education (act. Nevruz, 2018).

Every society has a musical art created within the framework of its national values and rules. Turkish music was born, shaped and developed within the framework of its customs, traditions and traditions, thus becoming a part of Turkish culture (Kardeş, 2013). Turkish music is a music that has its own characteristic and structural features. Being a makam is one of these features (Yahya-Kaçar, 2009). Traditional Turkish music consists of "Traditional Turkish Folk Music" and "Traditional Turkish Art Music". Traditional Turkish folk music is traditional music that reflects the common feelings and thoughts of the people, which has been burned, created and composed by folk artists who are always present in the people, and spread from language to language, from wire to wire, from ear to ear through changes and kneadings (Büyükyıldız, 2009). On the other hand, traditional Turkish art music developed and renewed with a single voice in the historical process; In this research, it is aimed to examine the middle school 8th grade students' recognition of Turkish music forms. "What is the level of

students' recognition of Turkish music forms in the middle school 8th grade music lesson program?" question constitutes the problem statement of the research.

In this research, descriptive survey model, which is one of the quantitative research patterns, was used because it was aimed to examine the level of recognition of Turkish Music forms of middle school 8th grade students. The universe of the research was 284 8th grade students studying in secondary schools affiliated to the Directorate of National Education in Erzurum city center in the 2018-2019 academic year. "Personal Information Form" prepared by the researchers and "Turkish Music Forms Recognition Form" were used as a means of data collection in order to determine Turkish music forms' recognition status of middle school 8th grade students. First of all, the "MP3" formats of the work samples determined according to expert opinions were recorded by the researcher on the computer. The recorded works were listened to the students in the classroom by the researcher, and the students were selected to mark the format of each work individually from the "Recognition Forms of Turkish Music Forms" form. Since the item difficulties in the "Turkish Music Forms Recognition Form" prepared were considered the same, the internal consistency was calculated with the KR-21 test (Alpha value = .690). Percentage and frequency analysis were made in the analysis of the data related to the sub-problems, and the intergroup recognition status of the socioeconomic environment was obtained by one-way ANOVA test.

As a result of the research, it is seen that the music formats that the students can recognize at the highest rate are Horon (95.0%), zeybek (86.0%), halay (84.9%) and Bar (76.8%). As a result of the research, it was concluded that the music formats that the students knew at the lowest rate were Saz Semaisi (12.3%), Peşrev (18.3%), Deyiş (18.7%), Nefes (24.0%), Hora (36.7%), Longa (44%). Students were able to recognize Mevlevi Ayini, Kırık Hava, Uzun Hava, Song and Divine music forms in the range of 59.9-68.7%. This result showed that students knew Turkish Folk Music forms more than Turkish art music forms. This result may be due to the fact that Turkish folk music is more listened and preferred by society than Turkish art music (Atasoy, 2019; Cengiz, 2011; Kamalı ve Temiz, 2017; Sağır and Öztürk, 2015; Yıldırım Şahin, 2019). However, it is seen that the music forms that the students are familiar with are mostly folk dance music. This situation seems to

be an expected result considering the developmental characteristics of the study group. The researches showed that the students' listening objectives in this period are generally entertainment (Bulut and Altay, 2010; Kamalı and Temiz, 2017; Sakar and Maba, 2015) and they prefer active music forms (Sakar and Maba, 2015). Another result obtained from the research is that students get an average of 7.15 points from the form, where the overall score distribution is 15 points in total. This result shows that students know Turkish music forms at a medium level. Sager (2009), in his research with middle school students, has reached the shortcomings in realizing the gains of traditional music genres. This may be due to the fact that the music interests and preferences of the students in this age period are mostly in popular music genre. As a result of the research, it was seen that the socioeconomic environment where the school where the students are studying creates a significant difference in recognizing some Turkish music forms. Some researches support this result. İmik (2007) stated that there is a close relationship between individuals' socioeconomic status and preferred music genres.

Kaynakça / References

- Angı, Ç. E. ve Şendurur, Y. (2013). Lise öğrencilerinin demografik özellikleri ile dinledikleri müzik türleri arasındaki ilişki. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 33, 223-238.
- Antmann, M. (2015). *Socioeconomic status, instrumental music participation, and middle school student achievement*. Unpublished doctoral dissertation. University of Central Florida, US.
- Atasoy, M. U. (2019). Öğretmen adaylarının müzik dinleme alışkanlıklarının değerlendirilmesi : Kutahya ili örneği. *Turkish Academic Research Review*, 4(1), 221-234.
- Barış, D.A. ve Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(18), 27- 41.
- Bozkurt, S. S., Zahal, O. ve Uyan, Z. D. (2015). Ortaokul öğrencilerinin duygu durumlarına göre dinledikleri müzik türlerinin incelenmesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 39, 541 567.
- Bulut, D. ve Altay, E. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin müzik profilleri: Yozgat ili örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 237-254.

- Bulut, D. (2008). İlköğretim II. kademe müzik öğretmenlerinin geleneksel müziklerimizin öğretiminde karşılaştıkları sorunlar. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1), 149-161.
- Büyükyıldız, H. Z. (2009). *Türk halk müziği-ulusal Türk müziği*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Cengiz, R. (2011). Sosyolojik bir olgu olarak müzik: Tokat örneği. *Journal of International Social Research*, 4(18), 363-378.
- Çömlekçi, N. (2001). *Bilimsel araştırma yöntemi ve istatistiksel anlamlılık sınamaları*. Ankara: Bilim Teknik Yayınevi.
- Dikici Sığırtmaç, A. (2014). Müzik ve gelişim. (Ed. İ. Artan.). *Her yönüyle okul öncesi eğitim 6. Okul öncesi dönemde müzik eğitimi içinde* (s. 15-30). Hedef Yayıncılık: Ankara.
- Dionyssiou, Z. (2000). The effects of schooling on the teaching of Greek traditional music. *Music education research*, 2(2), 141-163.
- Doğan, U. (2019). *Ortaöğretim öğrencilerinin müzik beğeni ve tercihlerinin çeşitli değişkenler yönünden incelenmesi: Sivas/Zara örneği*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sivas.
- Emnalar, A. (1998). *Tüm yönleriyle Türk halk müziği ve nazariyatı*. İzmir: Ege Üniversitesi.
- Ertenli, İ. (2014). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programında yer alan müzik türlerini dinleme durumlarına ve programın müzik türü tercihleri üzerindeki etkisine ilişkin görüşleri*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Fox, J. E. ve Schirmacher, R. (2014). *Çocuklarda sanat ve yaratıcılığın gelişimi*. (N. Aral ve G. Duman, Çev.). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Grant, C. (2017). Learning and teaching traditional music in Cambodia: Challenges and incentives. *International Journal of Music Education*, 35(1), 5-16.
- Helvacı, Z. (2006). *Kültürel kimlik bağlamında müzik kültürümüz ve AB süreci*. Müzik Sanatımız ve AB Süreci Sempozyumu. Ankara: Sevda Cenap and Müzik Vakfı Yayınları.
- HKSR. (2003). *Membership of the curriculum development council committee on arts education*. 03.07.2020 tarihinde https://www.edb.gov.hk/attachment/en/curriculum-development/kla/artsedu/references/music%20com-plete%20guide_eng.pdf adresinden erişildi.
- Howell, J. (2010). *The attitudes and interests of adolescent middle school youth regarding traditional music instruction*. Unpublished master dissertation. California State University, Long Beach.

- İmik, Ü. (2007). *Sosyal statünün müziksel beğeniye etkileri*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- İmik, Ü. (2011). *Çizgi film müziklerinin yapısal olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- İmik, Ü. (2012). Türk kültürünün yaşatılmasında müziğin önemi ve genç dinleyiciler üzerindeki etkileri. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 2(4), 47-59.
- İstanbul, S. (2009). *İç Anadolu bölgesinde güzel sanatlar ve spor liseleri müzik bölümünde eğitim gören kırsal kökenli ve kent kökenli öğrencilerin müzik profillerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Kamalı, C. ve Temiz, E. (2017). Ortaokul öğrencilerinin müzik tercihlerinin ve bu tercihleri etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Fine Arts*, 12(4), 280-298.
- Karakaş, G. (2016). *Geleneksel Türk sanat müziğinin Türk halk müziğiyle karşılaştırarak incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adıyaman.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi* (1. baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kardeş, T. (2013). *Mesleki müzik eğitimi veren devlet konservatuvarlarındaki klâsik Türk müziği üslup ve repertuar eğitiminin içerik ve yöntem bakımından incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kılıç, I. (2016). Ortaokul öğrencilerinin müzik ile ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 360-371.
- Kuyucu, M. M. (2010). *Ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin Türk sanat müziğine yaklaşımı*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- MEB. (2018). *Müzik dersi (9, 10, 11 ve 12. sınıflar) öğretim programı*. 17.11.2019 tarihinde <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=359> adresinden erişildi.
- Nevruz, Ş. (2018). *Ortaokul öğrencilerinin öğrenme stilleri, müzik ders kazanımlarının gerçekleşme düzeyi ve derse yönelik tutumların incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitimi Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Nolin, W. H. ve Vander Ark, S. D. (1977). A pilot study of patterns of attitudes toward school music experiences, self-esteem and socio-economic status in elementary and junior high students. *Contributions to Music Education*, 5, 31-46.

- Nolin, W. H. (1973). Attitudinal growth patterns toward elementary school music experiences. *Journal of Research in Music Education*, 21, 123-134.
- Phillips, S. L. (2003). *Contributing factors to music attitude in sixth-, seventh-, and eighth-grade students*. Unpublished doctoral dissertation. University of Iowa, Iowa.
- Pogonowski, L. M. (1985). Attitude assessment of upper elementary students in a process-oriented music curriculum. *Journal of Research in Music Education*, 33(4), 247-257.
- Sağır, N. (2009). *İlköğretim 6.7.8. sınıf müzik dersinde yer alan kazanımların öğrenciler tarafından değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Sağır, A. ve Öztürk, B. (2015). Sosyolojik bağlamda müzik ve kimlik: Karabük üniversitesi örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 121-154.
- Sakar, M. H. ve Maba, A. (2015). Ortaokul öğrencilerinin müziksel tercihleri ve dinleme pratikleri. *Journal of International Social Research*, 8(36), 980-996.
- Satomi, O. (2019). Traditional music and world music in Japanese school education. *Min Su Qu Yi*, 203, 73-110.
- Shaw, C. N. ve Tomcala, M. (1976). A music attitude scale for use with upper elementary school children. *Journal of Research in Music Education*, 24, 73-80.
- Sloboda, J.A., O'Neil, S.A. ve Ivaldi, A. (2001) Functions of music in everyday life: An explanatory study using the experience sampling methodology. *Musical Scientiae*, 5(1), 9-32.
- Sun, M. (1969). *Türkiye'nin kültür-müzik-tiyatro sorunları*. Ankara: Kültür Yayınları.
- Şanlı, Y. (2007). *Türk müziği dizileri ve solfeji-1*. Ankara: Marj Ajans.
- Şenocak, E. (2005). Müziğin insan yaşamındaki yeri. *Müzik Sempozyumu*. Nisan 14-16), Kayseri.
- Türkmen, U. (2010). Çocuğun bireysel toplumsal ve kültürel gelişiminde amatör müzik eğitiminin yeri problemleri ve çözüm önerileri. *İlköğretim Online*, 9(3), 960-970.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi* (2. baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Arkadaş Yayınları.
- Uçan, A., Yıldız, G. ve Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde müzik öğretimi, ilköğretimde etkili öğretme ve öğrenme öğretmen el kitabı. 9. modül*. Burdur: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

- Yıldırım Şahin, B. (2019). *Sosyolojik açıdan müzik dinleme alışkanlıklarına etki eden etmenler: Bolu ili örneği*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Yurga, M.C. (2017). *Lise öğrencilerinin dinledikleri müzik türlerinin duygu durumlarına göre incelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Perdakçioğlu, K. ve İnanıcı, M. K. (2021). Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin Türk müziği biçimlerini tanıma durumlarının incelenmesi. *OPUS–Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(33), 477-500. DOI: 10.26466/opus.799734